

Забезпечення стійкості у складних умовах

збірник матеріалів доповідей
учасників міжнародної міждисциплінарної
науково-практичної конференції

(Харків – Брістоль, 8 червня 2023 р.)

International Interdisciplinary Conference:
"Building Resilience in Challenging Environments",
Kharkiv-Bristol, June 8, 2023

УДК 34(063)

3-12

Рекомендовано до друку рішенням Вченої ради
Національного аерокосмічного університету ім. М. Є. Жуковського
“Харківський авіаційний інститут”
(протокол № 11 від 21 червня 2023 року)

3-12 **Забезпечення** стійкості у складних умовах: збірник матеріалів доповідей учасників міжнародної міждисциплінарної науково-практичної конференції. (Харків – Брістоль, 8 червня 2023 р.). Харків, 2023. 288 с.

Збірник містить матеріали доповідей, у яких висвітлено актуальні теоретичні та практичні проблеми сучасної науки, вищої освіти та технологічної сфери в аспекті пошуку перспектив їх подальшого розвитку та забезпечення стійкості у складних умовах сьогодення.

Видання розраховано на науковців, науково-педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти, практиків, які займаються вивченням питань у сфері науки, вищої освіти та технологій.

УДК 34(063)

Матеріали викладено в авторській редакції з незначними коректорськими правками. Відповідальність за точність поданих фактів, цитат, цифр і прізвищ несуть автори та їх наукові керівники.

Деякі доповіді та повідомлення мають дискусійний характер, оскільки в них висловлюється особиста думка автора, яка не завжди збігається з поглядами членів організаційного комітету конференції.

© Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського
“Харківський авіаційний інститут”, 2023.

© University of Bristol, 2023.

БОДНАР-ПЕТРОВСЬКА О. Б. До питання про кіберзлочинність в сучасній Україні	85
БОЙКО І., СОЛОВЙОВА О. Впровадження принципів належного адміністрування в національне законодавство як підсилення інституційної стійкості державної та муніципальної влади	89
ГОРДЕЮК А. О. Правове регулювання інтелектуальної власності під час воєнного стану в Україні	93
ГУЦУ С. Ф. Перспектива безпеки та гігієни праці при управлінні людиною та штучним інтелектом	96
ЄГОРОВА О. В. Оцінка ймовірності банкрутства підприємств у надзвичайних умовах	100
ЗАДНЕПРОВСЬКА С. П. Фінансовий ринок України новації та регулювання (небанківські фінансові установи)	102
ЗЕЛЕНКОВ А. В. Розробка вимог та управління проектами заміни програмного забезпечення	105
КАЛЬЯН А. В., ІВАНЬКОВ І. В. До проблеми розмежування кваліфікації умисного та необережного вбивства і смерті потерпілого внаслідок умисних тяжких тілесних ушкоджень	108
КОВАЛЬЧУК В. Г., ШВЕДУН В. О., СЕІДОВА-БОГОСЛОВСЬКА Е. Г. Сучасні тенденції цифровізації бізнес-процесів в органах місцевого самоврядування	112
КОВТУН В. І., КОВТУН М. С. Особливості судового механізму захисту соціальних прав громадян..	115
КОНДРАТЕНКО Д. Ю. Цифровізація в аспекті інституціонального розвитку земельного устрою територіальних громад України	118
КОТ Т. Ю., ЧЕРНЕНКО Н. О. Аналіз фінансового стану підприємства: визначення його стійкості у сучасних умовах	122

ОЦІНКА ЙМОВІРНОСТІ БАНКРУТСТВА ПІДПРИЄМСТВ У НАДЗВИЧАЙНИХ УМОВАХ

Олена Володимирівна ЄГОРОВА,

канд. екон. наук, доцент, доцент
кафедри фінансів, банківської справи та
страхування, Полтавський державний
аграрний університет, Україна
<https://orcid.org/0000-0002-6868-2103>
olena.yehorova@pdau.edu.ua

Ключові слова: банкрутство, надзвичайні умови, методи оцінки ймовірності банкрутства, надзвичайні умови.

Key words: bankruptcy, emergency conditions, methods of estimating the probability of bankruptcy.

У ринкових умовах неефективні підприємства припиняють діяльність. Проте, у будь-яких екстремальних умовах (техногенна аварія, катастрофа, стихійне лихо, епідемія або пандемія, велика пожежа тощо) зростає ризик припинення діяльності будь-якого підприємства. Оцінка ймовірності банкрутства дозволяє поліпшити управління стійкістю бізнесу, забезпечивши його безперервність через здатність своєчасно реагувати на загрози. [2]

В Україні наразі до традиційних ризиків діяльності додалися воєнні ризики. При цьому закриваються не лише підприємства, які зазнали прямих втрат майна від воєнних дій. Показово, що й під час пандемії COVID-19 частина підприємств, навіть однієї галузі, «витримала удар», а частина – ні. Отже, працюючи у надзвичайних умовах, підприємства можуть показати як стійкість бізнесу, так і нездатність адаптуватися до нових реалій.

В даний час відсутній загальноєвропейський стандарт (протокол) діагностики ймовірності настання банкрутства суб'єкта господарської діяльності. Оцінка ймовірності банкрутства підприємства, яке діє у відносно стабільних (наскільки це взагалі можливо) умовах, не є припущенням щодо настання якоїсь випадкової події, ознаки проблем із стійкістю проявляються завчасно [3].

Найпоширенішим підходом виявлення фінансової кризи є дискримінантний аналіз, його класичні моделі прогнозування банкрутства розробили Е. Альтман [1], Г. Спрінгейт [5], Р. Лісу, Р. Таффлер, Г. Тішоу та інші вчені-економісти.

Проте, у надзвичайних умовах діяльності закривається багато підприємств, які до фарс-мажорних обставин мали низьку оцінку ймовірності банкрутства за фінансовими показниками. Традиційний підхід до аналізу ймовірності переривання бізнесу за допомогою фінансових показників не враховує специфіку та ризики надзвичайних подій. Вважаємо, що діагностика оцінку ймовірності банкрутства повинна поєднувати дискримінантний аналіз та експертну оцінку якісних ознак можливої бізнес-кризи та ризику переривання бізнесу. Для об'єктивнішої оцінки ймовірності банкрутства

необхідна експертна оцінка конкретних загроз і умов, в якій працює підприємство. [4]

Запропонований підхід дозволить поліпшити результати оцінки за допомогою комплексного підходу до оцінки всіх видів ризиків, які мають найбільший вплив на результати діяльності в надзвичайних умовах. Необхідно виявляти можливі ризики та втрати діяльності, які підвищують ризики банкрутства. Вважаємо, що для оцінки ймовірності банкрутства підприємства в надзвичайних умовах поряд з показниками його фінансово-економічного стану, слід враховувати й загальну оцінку умов ведення бізнесу в країні, галузеві особливості діяльності, залежність від ланцюгів постачання, вплив ризиків на результати роботи, диверсифікацію ризиків тощо. [6]

Слабкі сторони запропонованого методичного підходу пов'язані з загально визнаною складністю кількісного визначення ризику та необхідністю використання у ній експертної оцінки. Ефективність оцінки ймовірності банкрутства у запропонованому підході значною мірою залежить від якості експертного аналізу ризиків. [7]

Всі підприємства, незалежно від сфери їх діяльності, розміру або місцезнаходження, повинні оперативно виявляти ознаки можливих ризиків, оцінювати ймовірність виникнення кризи, оперативно реагувати на можливі загрози. Отже, кожному підприємству необхідно створити систему управління загрозами діяльності в надзвичайних умовах. За будь-яких умов ведення бізнесу важливі вміння підприємств адаптуватися до обставин, ефективний менеджмент, наявність стратегії управління стійкістю, проте в умовах надзвичайних подій це фактори є ключовими для виживання бізнесу.

Список використаних джерел:

1. Altman, E. I. (1984), A further empirical investigation of the bankruptcy cost question. *Journal of Finance*, vol. 39, no. 4, pp. 1067–1089. <https://doi.org/10.2307/2327613>.
2. Dorohan-Pysarenko, L., Rebilas, R., Yehorova, O., Yasnolob, I., Kononenko, Z. (2021), Methodological peculiarities of probability estimation of bankruptcy of agrarian enterprises in Ukraine. *Agricultural and Resource Economics*. Vol. 7. No. 2, 20–39. DOI: 10.51599/are.2021.07.02.02.
3. Dorohan-Pysarenko, L., Yehorova, O., and Panchenko, I. (2020), The Features of Analysis of Efficiency of Implementation Technological Innovations in Agriculture, *Sci. innov*, V. 16, no. 3, 25–35. DOI: 10.15407/scin16.03.025.
4. Gorb, O., Dorohan-Pysarenko, L., Yehorova, O., Yasnolob, I., & Doroshenko, A. (2022), Boston consulting group matrix: Opportunities for use in economic analysis. *Scientific Horizons*. V. 25(7), 20–30. DOI: 10.48077/scihor.25(7).2022.xx-x.
5. Springate, G. L. V. (1978), Predicting the possibility of failure in a Canadian firm. Unpublished M.B.A. Research Project, Simon Fraser University, Canada.
6. Дорогань-Писаренко Л. О., Єгорова О. В., Яснолоб І. О. (2022), Особливості оцінки ймовірності банкрутства аграрних підприємств в Україні. *Інфраструктура ринку*. № 68, 223–231. DOI: <https://doi.org/10.32843/infrastruct68-39>.
7. Дорогань-Писаренко Л. О., Єгорова О. В., Яснолоб І. О. (2022), Методичні підходи до оцінки ймовірності банкрутства українських підприємств. *Причорноморські економічні студії*. Вип. 76, 209–216. DOI: <https://doi.org/10.32782/bses.76-30>.